



equinor

18/03/2022

Geachte mevrouw, mijnheer,

Equinor gaat graag in op een aantal van de vragen die gesteld worden door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat in de consultatie betreffende de ordening van de waterstofmarkt.

Equinor is een internationaal energiebedrijf dat zich inzet voor lange-termijn waardecreatie in een koolstofarme toekomst en dat gedreven wordt door haar visie om toonaangevend te zijn in de energietransitie. Daarom is het Equinor's strategie om waarde te creëren als leider in de energietransitie door groei in hernieuwbare energiebronnen en koolstofarme oplossingen na te streven, en tegelijk haar olie- en gasportfolio verder te optimaliseren. Eén van haar uitgesproken ambities is om in 2035 een Europees marktaandeel van 10% van de waterstofmarkt te realiseren. Equinor verwacht dat waterstof een geïntegreerd onderdeel wordt van het toekomstige energiesysteem en neemt daarom deel aan het ontwikkelen van hernieuwbare waterstofprojecten. Naast deze hernieuwbare waardeketens ontwikkelt Equinor ook koolstofarme waardeketens, waarbij de nadruk ligt op het omzetten van aardgas in waterstof en het ontwikkelen van CCUS. Equinor ziet immers koolstofarme waterstofprojecten waarbij minstens 95% van de CO<sub>2</sub> uitstoot wordt afgevangen en opgeslagen als een efficiënte en duurzame bijdrage aan het koolstofvrij maken van het toekomstig energiesysteem.

**1.2 Acht u het wenselijk dat de overheid en/of netbeheerders actief gaan sturen op de locatie van elektrolyse-installaties? Denk bijvoorbeeld aan het aanwijzen of identificeren van kavels/locatie middels ruimtelijk instrumentarium of in netwerkontwikkelingsplannen. In welke situaties is sturing volgens u meer of minder gewenst?**

Equinor gelooft dat marktpartijen de vrije keuze moeten krijgen in de keuze van de locatie van elektrolyse-installaties. Dit sluit echter niet uit dat de rijksoverheid tegelijkertijd, met het oog op snelle opschaling van elektrolyse capaciteit in Nederland, kavels kan identificeren die uitermate geschikt zijn vanuit een systeem perspectief, in het bijzonder voor grootschalige projecten. Ze wordt hierbij geadviseerd door de netbeheerders. Door marktpartijen te stimuleren om in te zetten op de meest geschikte locaties kan er kostenefficiënt opgeschaald worden met beperkte impact op de infrastructuurnoden om de electrolyzers in te passen in het Nederlandse systeem. Op dezelfde manier kunnen de locaties van elektrolyse-installaties bijdragen aan de gestage ontwikkeling van wind op zee in Nederland.

**2.1 Regels rondom derden-toegang moeten verzekeren dat (potentiële) gebruikers van energie infrastructuur op basis van transparante en non-discriminatoire voorwaarden effectief toegang krijgen tot deze infrastructuur. Hieronder vallen ook de kaders waarbinnen redelijke tarieven tot stand moeten komen. De Europese Commissie stelt voor dat lidstaten tot 2031 de keuze hebben tussen de invoering van een onderhandelde of gereguleerde systematiek van derden-toegang tot waterstofnetwerken (artikel 31 Gasrichtlijn). (...) Welk systeem van derden-toegang (gereguleerd, zuiver- of hybride onderhandelde toegang) is volgens u op korte- en middellange termijn het meest wenselijk voor het landelijke transportnet dat door Gasunie wordt ontwikkeld?**

Equinor is een voorstander van een gereguleerd systeem van derden-toegang en is ervan overtuigd dat de tijdswinst die gerealiseerd wordt door de eerste jaren hybride onderhandelde toegang toe te staan niet doorslaggevend is. Ook bij een hybride onderhandelde toegang, het beste alternatief voor gereguleerde toegang, is de nood aan sturing door de toezichthouder dermate uitvoerig dat er beter onmiddellijk kan besloten worden tot gereguleerde toegang. Niettemin is het aangewezen de regulering zo eenvoudig mogelijk aan te vangen en kan naarmate de waterstofmarkt volwassen wordt de regulering complexere vormen aannemen, waaronder benchmark vergelijkingen tussen netbeheerders.

**6.1 Ziet u uzelf als een toekomstig gebruiker van het landelijke transportnet voor waterstof? Zo ja, kunt u aangeven: 1) bent u invoeder of afnemer?; 2) voor afnemers, om welk type toepassing gaat het?; en 3) welke kwaliteit waterstof wilt u invoeden of afnemen en kunt u dit toelichten?**

Equinor verwacht dat zij een toekomstige gebruiker zal zijn van het landelijke transportnet voor waterstof als producent, invoeder en leverancier van waterstof.

**6.2 Welke partij zou naar uw mening verantwoordelijk moeten zijn voor het vaststellen van de waterstofkwaliteit in het landelijke transportnet voor waterstof (beheerder, Rijksoverheid of, middels een Europese geharmoniseerde standaard, de Europese Commissie?)**

Equinor is voorstander van een Europese geharmoniseerde standaard voor waterstofkwaliteit.

**6.3 Het kan zijn dat bepaalde afnemers een hogere waterstofkwaliteit vereisen dan dat bepaalde invoeders kunnen garanderen. Om toch de invoeding van verschillende stromen waterstof in het landelijke transportnet te kunnen accommoderen, kunnen zuiveringsstappen genomen worden. Naar de techno-economische aspecten en haalbaarheid hiervan loopt nog een extern onderzoek in opdracht van EZK. Is het volgens u wenselijk dat de kosten van dergelijke zuivering onder de gebruikers van het landelijke transportnet gesocialiseerd worden als dit leidt tot betere toegang tot de infrastructuur?**

Equinor is in Nederland actief in een aantal grootschalige waterstofprojecten zowel geproduceerd uit aardgas met CO<sub>2</sub> afvang als via electrolyse. Beide vormen, met een verschillende zuiverheid, zijn nodig om de waterstofmarkt te laten ontwikkelen tot de geambieerde volumes en zo bij te dragen tot tijdige decarbonisatie van onder andere de zware industrie. De toekomstige keuze van waterstofkwaliteitscriteria voor het landelijke waterstof transportnet moet een kost-optimale situatie op systeemniveau beogen. Het is opportuun om de kosten van mogelijke zuivering te socialiseren onder de gebruikers van het landelijke transportnet aangezien het in dit stadium onduidelijk is welk aandeel het geproduceerde en/of benodigde volume waterstof met hoogste zuiverheidsvereisten in de totale waterstofmarkt zal innemen.

**7.1 De Europese Commissie stelt voor dat lidstaten op grenspunten tussen lidstaten 5% waterstof in het gasnet accepteren (artikel 20 Gasverordening). Nederland zou dan dus aardgas uit andere landen moeten accepteren waarin maximaal 5% waterstof bijgemengd zit. Het betreft dus geen binnenlandse bijmengverplichting. Volgens een onderliggend rapport van het Joint Research Centre van de Europese Commissie kan een geharmoniseerd waterstofpercentage op grenspunten aanzienlijk bijdragen aan de opschaling van elektrolysecapaciteit in de EU en wordt zo voorkomen dat geringe percentages waterstofbijmenging in aardgas leiden tot belemmeringen voor het grensoverschrijdende transport van**

**aardgas. Een 5% waterstofgehalte in aardgas op grenspunten kan echter een impact hebben op Nederlandse gasgebruikers die vlakbij een dergelijk grenspunt gesitueerd zijn. Acht u het wenselijk dat EU lidstaten 5% waterstof in (aard)gasstromen op grenspunten moeten accepteren. Welke voor- en nadelen voorziet u?**

Equinor is een voorstander van het voorstel van de Europese Commissie om lidstaten te verplichten een bepaald percentage waterstof in het gasnet te accepteren op grenspunten. Het voorgestelde aandeel waterstof moet aangepast worden naarmate bijmenging in de verschillende lidstaten toeneemt. Bijmenging is één van de decarbonisatie-oplossingen, net zoals een specifiek waterstofnetwerk dat is. Bijmenging heeft het voordeel dat het een kostenefficiënte en snelle eerste stap kan aanleveren om het energiesysteem te decarboniseren. Het kan samen met de uitbouw van een waterstofnet zorgen voor de nodige flexibiliteit en zekerheid voor waterstofproducenten. Uiteraard mag dit niet leiden tot een verminderde leveringszekerheid of de liquiditeit van de aardgasmarkt in gevaar brengen.